

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.
Pol leta „ 2.
Četrt leta „ 1.

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno tristoletno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje drke pa prostoru.

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah na Starem trgu in v Nanski ulici in v prodajalnici G. Likarja v Semenjskih ulicah h. št. 10.

Dopisi naj se pošiljajo vredništvu, naročnina pa opravišniku „Soča“, d. g. Andreju Tabajnu Via Canonica N. 3 v št. Roku v Gorici.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj so blagovelnostno frankirani. — Delavcem in drugim nepremotnim se naročnina sniža, ako se oglase pri opravištvu.

Volitve na Nemškem.

Nimamo dovolj doma, da hodimo na Nemško? Dovolj pač, še preveč. Vender kar se je te dni zvršilo na Nemškem, se nam zdi tolike važnosti, da pozabimo za hip vse domače dogodke ter zremo po znamenji, ki se je pokazalo onkraj severne meje.

Volitve v nemški državni zbor so resno opominajoče znamenje našega časa. Da bi je le vsaj zdaj — ob enajsti in pol — hoteli razumeti. Razumeti tudi mi v Avstriji.

Saj po vzoru napredujoče Nemčije smo posneli marsikaj, da ne rečemo skoraj vse, s čemer nas je osrečil liberalizem: šolsko postavo, vojaško itd. od nje prepišujemo slednjič še kazenski zakonik. Prav tedaj. Doslednost zahteva, da se tudi zdaj obrnemo v deželo naših vzorov, da se učimo iz znamenja, ki danes toliko straši stvarnika zedinjene Nemčije, v politiki osivelega Bismarcka.

Kaj se je zgodilo? Socijalisti so dosegli pri volitvah nepričakovan, sijajen uspeh. In to navzlic odločni volji in najnovejšim naredbam nemškega cesarja.

Socijalisti? Kaj ali jih ni še izgnal, jih ni vkrotil Bismarck z glasovitimi izjemnimi postavami? Pač da — zdelo se je, da bo tako; a le zdelo se je. Toda Bismarckov pritisk prozval je le še večji, odločniši odtisk.

Kaj pa bo? Če bodo socijalisti na Nemškem napredovali tako, zadobijo v nekoliko letih večino v državnem zboru, in s to bodo preosnovali državo in oziromski red po znanem socijalističnem nauku.

To je: zasebno ime je bodo odpravili ter

je podžavili, rušili bodo zakonsko vez; otroke iztrgali starišem, da se izrežajo v državnih zavodih; iz javnega življenja bodo izbrisali zadnje sledi vsake vere in Božjega prava; odpravili stanovsko razliko.

Pa še nekaj. V socijalistiški državi se vsi ljudje enaki, avtoriteta ne velja več. Z avtoriteto pa padejo vsi, ki so njeni nositelji. Tedaj tudi cesar? Tudi. Kaker nemška nprav sploh, tako so tudi nemški socijalisti sicer bolj trezni, niso vroči kakor Romani. Velikega prevrata ne namerjajo naglo izvršiti, da bi kar čez noč vse prevrgli in pomorili; le postavnim potom hočejo priti do cilja t. j. poslužujoč se vstavnih svoboščin, pred vsem volitev; po večini glasov hočejo stvariti nove socijalistične postave. Res, da je ta pot daljša; toda varniša je, in znana je nemška vstrajnost in doslednost; ona ne pozna ovir. Po ti poti namerjajo priti do zaželega konca, in tu mora prej ali kasneje vmakniti se tudi zastopnik najvišje državne avtoritete, tudi cesar!

Zmaga socijalizma na Nemškem bi pa pomenila zmago njegovo po vsej Evropi; ž njo bi bil pokopan oltar in prestol. Kaj ne, da daje to misliti državnikom? Res, misliti daje veliko.

Mi pa hočemo iz te prikazni povzeti le en nauk, ki bi znal biti za nas res zveličaven. Vprašamo: kako so prišli socijalisti do tolikega uspeha? In Bismarck, na stare dni, do tolikega poraza?

Socijalisti obdelujejo veliko množico in jo vzgojujejo za svoje namere vže dolgo let. Zadeli so pravo stran: človeštvo se preraja ne od zgorej, ampak od zdolej; prepovedba se mora pričeti pri posameznikih. Holandski mason Smeenk

je pisal leta 1874: „Moč framasontstva ne obstoja toliko v tem, da nastopamo kaker društvo, marveč naša moč je zunaj lože, pri vsakem posamezniku, pri posameznih članih.“ Preporodba se nadalje vrši ne od zunaj, ampak od znotraj na zunaj, v duhu, v srci. Duh je, ki oživlja, ki preraja. Zato so se framasonski socijalisti na Nemškem polastili slovstva, so pisali enciklopedije, časnike, romane, zgodovine; zato si osvajajo šolo, da poganjajo v njo deco s posilnim zakonom; zato snujejo vsake vrste društev, ljudskih knjižnic itd. itd. Na te in razne, druge načine so vcepili ljudstvu svoje nazore, mu jemali vero v Boga in v nevmrljivost duše, obujali v njem nezaupnost do viših, vduševali spoštovanje avtoritete. Kar so sejali, kar so gojili, so začeli zdaj žeti. Setev dozoreva od dne do dne.

In Bismarck? Premamljen od sijajnega vspeha nemške vojske, do grla obsut od srebernih milijard francoskih je menil, da slava, da moč države obstoji v orožju, v denarju. A glej, mej tem, ko je samozavestno, ponosno stal meneč, da je na veke vtrdil cesarski prestol, je krt ril v podzemeljskih tminah. Naenkrat — bilo je posebno leta 1874 — pokažejo volitve, da bivajo v strogo monarhični Nemčiji — socijalisti, da se vže jame vže majati cesarski prestol, ki se je postavil še le pred tremi leti. Kaj začeti? Bismarck je vedel le za eno sredstvo: potisnimo jih iz javnosti s silo. Sledile so izjemne postave proti socijalistom. Nemški državniki so spet mirno spali, ne vedé, da kar je sililo na zunaj, je imelo svoje korenike znotraj, v duhu, v srci ljudstva.

Toda neverjetna kratkovidnost državnikov

LISTEK.

Sedmo poglavje. — Krvavo stegno na Nemškem. Kdaj se jetu vdomačilo. Adama Weishaupta razsvitljenci.

Najbrž ni mislil vže, da smo sabili na krvavo stegno, ker smo tako dolgo molčali o njem. Nikaker pa, le vedeli nismo, kam jo je tako naglo popihalo. Zdaj še le nam pišejo z Nemškega, kaj je te dni tam počenjal. Imeli so volitve v državni zbor. Tudi krvavo stegno želi v nemškem zboru, kjer sedijo sami doktorji z očali, kaj govoriti in vkazati. Zato si vže nekaj let sèm prizadeva na vse kripje, da bi spravilo v državni zbor nekaj svojih ljudi. Do zdaj je šlo le težko. Ljudi od krvavega stegna, katerim pravijo socijalisti, niso pri cesarjevih na Nemškem nič kaj radi gledali; držali so jih v kleščah, da se niso mogli malo ali nič gibati. Krvavo stegno je pa svoje še bolj šuntalo in podpihaval, tako da so sklenili letos pri volitvah, naj atane, kar hoče, krepko nastopiti. Nemškemu cesarju se je pozdevalo vže naprej, da namerjavajo kaj takega. Zatorej je ondan, malo pred volitvami, govoril en par prav krepkih, da bi oplašil krvavo stegno. Kaj pa da! Njemu je pač mar za cesarja in njegovo krono! Le še bolj je naščuvalo svoje ljudi. Vse se je trlo pri volitvah. V nekem mestu, tjer jim ni šlo po godi, so kar vdrli v volilnico in vrgli po vetru volilne liste. Drugje so proti

njim poslali vojake; pa oni so predrli tudi vojaške vrste, akoravno so merili nanje s pušami; spet so policijske stražnike, ki so jih hoteli vkrotiti, napadli ter jih pometali po tleh kaker snope.

Tako so naredili, kar jim je bilo ljubo. Zmagali so, da je voj pri srci vsem cesarskim. Krvavo stegno pa ne vé kaj od radosti, da jo je tako gorko skuhalo cesarju in njegovemu železnemu ministru, ki jih je vže toliko skoval proti krvavemu stegnu.

Morda bi bilo pa dobro, da bi se nekoliko ozrli nazaj v preteklo čase. Krvavo stegno se ni namerč še le zdaj prvokrat privarilo na Nemško; marveč ono je tam vže kaker doma. Vže več ko sto let je od tega, odkar imajo framasoni na Nemškem trdna tla.

Gospodstvo krvavega stegna je v Nemčiji pred vsem vtrdil neki Adam Weishaupt (slovenski bi rekli: beloglavec). Ta Adam je bil svoje dni profesor na višji šoli v Ingolstadu na Bavarskem. Politika mu je bolj vgapjala kaker šolski predmeti (ne sklepaj pa vže iz tega, da profesorji ne smejo politikovati!) Hotel je nič manj kaker cel svet prevravnati. In do loga se je najprej obrnil? Do dijakov (blizo tako, kaker slovenski liberalci, ki vsiljujejo mladini svoje spise in liste po znižani ceni). On in dva študenta so bili prva izvoljena trojica tiste družbe, ki je imela kmalu narasti, da je obsegala celo Nemčijo in še več. Adam Beloglavec je znal namreč kaj spretno dijake vabiti. Jemal jih je k sebi na stanovanje, podpiral jih, obiskoval, da jih je s to priložnostjo pridobival za svoj namen. Osnovel je v kratkem lože po vseh večih mestih nemških in avstrijskih.

Tiste čase je tudi krvavo stegno imelo vže tu pa tam svoja grjezda, katerim pravijo lože. Adam Weishaupt se da vpisati v neko ložo. Tako je izvolil vse skrivnosti krvavega stegna in našel, da sta si po duhu popolnoma sorodna. Leta 1781 so se v Wilhelmsbadu zbrali vsi zastopniki krvavega stegna. (Vže takrat je imelo krvavo stegno v Evropi en milijon svojih ljudi). Tudi Adamovi so prišli k zboru. Tukaj pa se je zdel nauk Adama Weishaupta tako izvrsten, da so se vsi dali vpisati v njegovo družbo in so prisegli na njegov evangelij.

Tako so se zavezali Adamovi s krvavim stegnom, da bi skupno razširjali njegovo kraljestvo. Svoje pristaje je pa krestil naš Adam z lepim imenom, zval jih je „illuminate“ t. j. razsvitljence. Kaker se namreč naši liberalci ponašajo, da imajo le oni luč pravga spoznanja in modrosti, tako je trdil tudi on, da gle, da luč le tisti, ki njemu veruje v imenu krvavega stegna.

Hočeš pa vedeti, kak je bil nauk Adamovih razsvitlencev? Poslušaj: Jezus Kristus ni ušil prav za prav nič drugega, kaker kar pravi zdrava pamet. O skrivnostih in vsem, kar presega človeški razum, molčimo. Jezus Kristus je hotel vsem ljudem povrniti naravne pravice ter jih vse brez razločka stanu in jezika zediniti v eno veliko družino. Vsaka vera je nes pametna. Splošna prostost in enakost vseh ljudi — to je Kristusov evangelij. Kar je vže, je brezpotreben primeček. Evangelij Kristusov so pozneje popačili, očarili so ga s raznimi obredi in ovitki. Pravi pomen Kristusovega nauka se je ohranil na skrivnem skozi vse čase, dokler ga niso pode-

našega veka obstoji ravno v tem, da mej tem ko s policije, z vojniki siloma mašijo, da bi ne bruhal na dan plamen, ki divja v duhovih, od druge strani sami ogenj od znotraj netijo in pridno vanj pihajo. Tako tudi Bismarck. Socijalistične izgrede je hotel z izjemnimi postavami zaprečiti, prestol obvarovati, a v istem času je pritiskal katoliško cerkev, ki je bila in bo prva braniteljica avtoritete, prva gojiteljica narodov za pokorščino, za zvestobo, najzanesljivejša zaslomba države in cesarjevega prestola. O istem času se je predavala po vseučiliščih filozofija panteistička, ki hrani v sebi kali vsakega radikalstva, ob istem času se je prosto po časnikih in knjigah, v leposlovju, po gledaliških smešila resnica in pravica, da se je čedalje bolj razširjalo brezverstvo, nepoštenost....

Kar je ljudski duh spočel, mora na dan. Socijalistične težnje so se pred v duhovih zaplodele, in zdaj silijo, zdaj morajo na dan. Prav; naj li Bismarck se silo vkrotuje besneče sile; a ob enem bi moral vedeti, da je skrajni čas boj proti razširjajočemu se socijalizmu začeti drugje: v duhovih. Strah Božji se mora spet vvesti v veliko množico; to pa ni mogoče, ako se ne brani vera in cerkev, posebno katoliška, ako se javna vzgoja ne prenove v smislu krščanskem.

Poglejmo v Avstrijo. Tudi pri nas se je zadnjih let večkrat pojavil liberalizem v precej radikalni podobi. Ako bi se duševni napredek avstrijskih narodov dosledno razvijal v smislu takih pojavov, bi morali Avstriji prerokovati osodepolno prihodnost. Liberalstvo je Avstriji grob. Zdi se, da vlada sama zapazuje to nevarnost. Skrajni, radikalni elementi se potiskajo. Koliko pa storimo, sploh mislimo kaj storiti, da se zatvori tudi vir, iz katerega izhajajo ti pojavi?..... Imamo tudi v Avstriji demokrate, radikale. V državnem zboru se dobro oglašajo. Na Češkem so tako zvali Mladočehi lani v ljudstvu, mej „veliko množico,“ sijajno zmagali. Svet je kar ostrmel. Letos zahtevajo od „starih,“ naj položijo vsi deželnozborske mandate v roke naroda. Zakaj? Svesti so si spet sijajne zmage v deželni zbor. Kako so si pa zgostili „narod“ za svoje težnje? S šlovestvom. Oni pridno pišejo — ljudstvo bere; oni učijo — ljudstvo posluša. „Stari“ — saj so bogati, so mogočni, plemenitaši! — „stari“ so roke križem držali. Duh oživlja. Mladočeski, Husov duh veje vže dolgo v českom slovstvu. In ta duh oživlja vže narod.

Imamo radikalstvo, imamo socijalstvo tudi v Avstriji; saj liberalizem pelje dosledno do

dovali prostozidarji ali masoni. Le krvavo stegno razume, kaj uči sv. pismo. Evangelij prostosti in enakosti moramo spet pripraviti v veljavo, z nova vtrditi in razširiti njegovo kraljestvo. Ljudstvo moramo odvrniti, da ne bo verjelo več farjem, in da bo začelo kralje zaničevati. Prevreči se mora sedanji red; ne pa se silo, ampak počasi, brez prelivanja krvi, brez revolucije. Treba le ljudstvo dobro podučiti in vcepiti mu v srce nove nauke; pride dan, ko bo staro psclopie popolnoma razpokano in mršavo, razpalo bo samo ob sebi. Potem se poslovijo za večne čase tudi duhovni in kralji: Begom!

A, si slišal, kaka luč je to! Krvavo stegno je tedaj edino krščanstvo, mi nismo nič več! Pa še več drugega bomo slišali.

Vse člane so razvrstili v tri razrede. Kdor je stal v prvem, najnižem razredu, se mu je reklo „illuminatus minor,“ v drugem razredu — „illuminatus maior,“ v tretjem pa, najvišem — „illuminatus dirigens,“ kar bi rekli prav po domače: kozliček, ko lič in kozel. Nad temi sta stala še dva skrivna razreda: duhovnov in vladarjev.

Od vseh svojih učencev so tirjali slepo pokorščino. Kdor je hotel biti sprejet, je moral priseči, da bo vedno molčal o vseh skrivnostih poštene družbe, in da bo slepo, brezpogojno vbojal svoje predstojnike. Pa tudi oblast čez življenje in smrt so si prisvojili. In vsakemu, se je, preden je bil sprejet, zažugalo: „Ako se nam boš izneveril, te bo preganjalo maščevanje tvojih bratov po vaimemli, kamer koli pojdeš.“

Pa kaj meni, še celo spoved so imeli, čeravno jih ni nič bolj bodlo, kakor naša katoliška spoved. Najprej je moral vsak, vže ko so ga sprejemali v društvo, opraviti splošno (generalno) spoved. Potem

tega. Radikalstvo se pojavlja mej avstrijskimi narodi. To radikalstvo mora enkrat na dan. Zadušiti pa ga ne moremo z vso še toliko silo. Duh je, ki oživlja; ideja je močnša, nego vsi kanoni sveta.

Začnimo tedaj pri šoli, začnimo v slovstvu; cerkvi dajmo prvo besedo — in v kratkem bo izginilo strašilo, ki ne da Bismarcku počivati na stare dni!

Kongrua v državnem zboru.

Kader gre za to, da bi se taj ali oni vrsti duhovnikov za sto ali par sto goldinarjev zveščala in poboljšala plača, takrat so gotovo prazni vsi državni zakladi, in minister ali njegov zastopnik začne priduševati poslance, do tako visoko zboljšanje ni umestno, in da potem, če se to sklene, pade cela postava, ker bi se ne mogla predložiti v najvišje potrdjenje. Tako nekako je govoril minister Gautz, ko je dr. vit. Tonkli v proračunskem odseku predlagal, da naj se pomočnim duhovnikom ne samo za 100, ampak za 200 gl. zviša letna plača. Kar je minister želel in hotel v odseku, temu je morala pritrditi tudi zbornica, ker sicer bi postava ne vdobila najvišjega potrjevanja, ker tu je šlo za vprašanje: ali pridobiti kaj ali pa nič. Iz obravnave o tej najnovejši noveli o duhovniški kongrua nam je najbolj vgaljal govor posl. dr. Fuchs-a, ki je ministerstvu očital, da ono postave o kongrua nikakor ne izvršuje v onem mislu, v katerem jo je sklenil drž. zbor, in da se je po njegovih mislih tudi vpravno sodišče pri rešitvi raznih rekurzov postavilo zadnji čas na krivo stališče. Kakor misli ministerstvo, tako tudi vpravno sodišče razsoja, da so edino tisti dušni pastirji s a m o s t a l n i (tukaj naj nas vsak dobro razume, da imamo pred očmi samostalnost v smislu te postave, ne pa v smislu cerkvenega prava), kateri službujejo na kaki štaciji, ki je ustanovljena z državnim privoljenjem, in če morejo z dokumenti dokazati, da je tudi država tako štacijo spoznala kot samostalno. Dobro je dr. Fuchs vgovarjal takemu razlaganju postave, rekoč, da ta razlaga v postavi sami nima prave podlage. In res §. 1. govori in pravi dovolj jasno, da so tisti dušni pastirji samostalni, katere škof. ne pa vlada kot take prizna. Žal le je, da se je tudi vpravno sodišče postavilo na ono stališče, katero zastopa in zagovarja ministerstvo. In kateri izmed naših vikarijev hrani take dokumente v svojem vikarijskem arhivu? Gotovo je le redko kedo tako srečen. Mi smo še celo prepričani, da bi bili celo naši župniki, ko bi se začelo popraševati naj dokažejo z dokumenti, kedar je država priznala njih župnije, večinoma v veliki zadregi. Iz vsega je tedaj razvidno, da je država zelo iznajdljiva in varčna, kedar bi bilo treba potrositi na leto nekaj tisočakov za zboljšanje gmotnega stanja duhovskega stanu.

Dopisi.

Z Vipavskega, 1. marca. — Tistega g. duhovnika, ki je spisal sestavek „Naš položaj“ v 8.

pa je moral vsak mesec na list zapisati svoje slabosti in nagnenja ter poslati glavarju, da je dobil odvezo v imenu krvavega stegna. Ako je pa glavar po družijih zvedel za kak greh, katerega je spovedanec vtajil, mu je poslal nepopisan list, na katerem se je bralo le beseda: „confiteatur“ — spovej se. Revez je moral spet izpraševati vest; ako je greh našel, ga je zapisal; ako ga pa ni zadel, mu ga je viši razodel po pismu. In da bodo glavarji pač vse zvedeli, kar vganjajo njih podložniki, so si nastavili povsod ogleduhe. Adam Weishaupt je rekel: „Naredim vsakega za ogleduha vseh družij.“

Preden so koga sprejeli v družbo, so ga skušali dve ali tri leta. Ko je prestal skušnjo, so ga slovesno vpeljali. To se je godilo prav resno in slovesno. Ako je bilo čez dan, so šli z njim na samotno, nekoliko temen kraj, v kak gozd; je bilo pa po noči, šli so v tiho dvorano, katero je razsvetljevala luna. Navzoč je bil le sprejemanec in glavar od krvavega stegna. Stavil je novemu učencu mnogo vprašanj, na katera je moral odgovarjati, kakor da bi delal skušnjo za doktorstvo sv. pisma. Ko je na vse povoljno odgovoril, mu je dal novo ime. Dajali so pa imena starih ajdovskih modrijanov in drugih imenitnih mož. Bili so mej njimi sami: Sokrati, Platoni, Katoni, Tiberiji, Aroni itd. Slednjič mu postavili na prai ost za pripravljenega meča opominajoč, da se bodo vsi obožili proti njemu, ako bo prelomil prisego. Tako so stvarjali učence krvavega stegna.

Kaj se ti zdi, ako so Adamovci stavili tak kvas po Nemškem, kak kruh bo iz njega! S tem pa nisem še pri konci, drug pot bomo slišali še bolj debelih.

listu Soče t. 1. bi jaz rad pozdravil, kajti dobro vedši, kako so neki lažliberalci dr. Tomana, Bleiweisa in druge vrle možake črnili, kar je za nas Slovence žalostna istina. A tudi to ni prav veselo, da je smrt mnogo tistih žalilcev prezgodaj v grob pahnila.

Nesreča velika, da se nekateri ljudje nočejo niti učiti, da moramo tužni Slovani le k Bogu zdihovati. Kolikokrat se je pri bokalu in litru pevalo: „Složno složno, bračo mila!“ Pa kje je toliko zažalena sloga? Severni bratje Čehi, Poljaki in Rusini so nesložni, na jugu Srb grdo gleda Bulgari! Celó do krvavega boja so pred malo časom prišli — v žalost Slovanom i veselje sovražnikom!

Pa ne le veja veji slovaneki nasprotuje nego tudi vejce na eni veji so si sovražne. Poglejmo v Čehe. Hrvatje niso zadnji politiki pa vunder prevroča kri nekaterih njihovih mož jim gotovo ne hasni v boji z oholimi Madžari.

A mi mali Slovenci! Malo nas je — le capimo se! Ako kateri jaki rodoljub po marljivi, truda-polni delavnosti za narod pride do vredne plaсти in dobre službe, brz se oglasi grda zavidenost v žalost nam, v radost našim sovražnikom!

Za državno zbornice mandate je pač lahko se potegovati in trgati!...

Marsikdo pri polnih kupicah lahko poje „Naprej zastava slava“, in tud „Živio“ zavpije. Tudi v časnikih pisati ni težko. Ali v Beški dvorani v navzočnosti najvišjih oblastnikov našim prekanjenim protivnikom naše rane kazati in jih leka prositi — je kaj drugega. Hujskavev in kričavev imamo preveč, a nam zvestih, učenih, pogumnih mož pa le premalo!

RODOLJUB.

Iz Brd, 4. marca. — Gospod Likar, trgovec v Gorici, razpošilja po deželi razne tiskovine, tudi cerkvene. Velikega vspela mu želimo. Tudi pisalec teh vrstic je mej njegovimi kupovalci. Le to nam ne vgaia, da so tiste tiskovine iz Obizzijske tiskarne — a ne, kakor do sedaj, iz Hilarijanske. Zakaj ne? Gotovo ne iz gospodarstvenih ozirov, kajti g. Likar ne dobiva gotovo iz Obizzijske tiskarne po nižji ceni, kakor iz Hilarijanske. Nam more biti li ravnodušno, da g. Likar posebno cerkvene tiskovine naroča drugje, in ne v Hilarijanski tiskarni? Ne, kajti Hilarijanska tiskarna je z velikimi žrtvami posebno duhovnikov ustanovljena, in čisti dobiček te tiskarne je namenjen za važen katoliški zavod — malo semenišče Goriško... Prosimo torej g. Likarja, da ne odteguje dohodkov cerkvenemu zavodu s tem, da cerkvene tiskovine drugje naroča! Svoji k svojim!!

Z dežele, 5. marca. — Ne dvomim, g. doktor, da boste dostojno odgovorili „mlademu učitelju,“ ki Vas v „Popotniku“ napada misleč si: Ker dr. Mahnič vže vsako klevse pretepa, naj bom tudi jaz eden mej njimi.

Ker sem Vam pa jaz poslal članek: „Kam pridemo“, Vas prosim, da mi dovolite, da tudi kar mogoče v kratkem odgovorim mlademu učitelju.

Mladi učitelj pravi: „V članku „Kam pridemo“ mrgoli najzlobnejših napadov na našo šolo in naš stan“. Ako se ml. učitelj vže dobrega, zglednega, se ni mogel čutiti razaljenega v izjavi, da naši otroci pri nekaterih učiteljih ne vidijo veliko dobrega. Da je pa ta izjava resnična, tega tudi on ne oporeka. (Pa z resnico na dan: Iz nepreviđnosti sem jaz v dopisu izpustil besedo „nekaterih“, katero ste Vi, g. vrednik, priložili na mesto besede „novih“, za kar sem Vam hvaležen).

Da so učitelji krivi, ako otroci doma ne vbo-gajo, tega nisem trdil. Ako pa opazujemo pri nekaterih učiteljih zmeraj eno in isto slabo obnašanje, sledi iz tega, da jim mora biti vse dovoljeno, ali pa da niso nadzorovani.

Ti so vsi napadi na učiteljski stan; ako jih gospodine „učitelj“ ne najde še kaj proti koncu mojega članka; pa baje ne, ker je vže rekel, da bi hotel biti plačan po angleško.

V vsem drugem ima opraviti moj članek s postavo in sistemom o poduku splošno.

Dalje piše ml. učitelj: Dr. Mahnič (in Č.) se loti nove postave“. Ml. učitelj pa ne dokazuje nasprotnega ali koristi nove postave, ampak povdarja, in sicer seveda, le kar je njemu znano, namreč, da sklepajo postave možje, katere smemo prištevati k cvetu bistroumnosti i. t. d. S tem pokaže ml. učitelj, da je res mlad, ne vedeč in neizkušen. Po svojem je oni „cvet bistroumnosti“ nezamisljiv, postavil bi moral za večne čase veljati in bi se ne smelo zgoditi, da kar je „cvet bistroumnosti“ lani sklenil, letos zopet prekliče ali vsaj popravlja. Tudi si ml. učitelj še sanja ne, da se lahko postava kritikuje, ne da bi se hotelo postavodajavcu odrehati bistroumnosti, lampak da je večkrat ravno nasprotno.

Na vse drugo kar čenča ml. učitelj, ne odgovarjam, ker deloma nima opraviti z mojim člankom, deloma pa, ker se napaenja le zato, ker misli dr. Mahniča ali kakega drugega duhovnika kot pisatelja članka „kam pridemo“; jaz pa nisem doktor in žali-

bog tudi duhoven ne. To pa rečem, da bi se stamoval postavje ocenjati, kaker ocenja „mladi učitelj“.

Pisati bi trebalo tudi o neizkušenosti naših št. gg. vikarijev, katero primerja ml. učitelj se svojo; a pustim to točko, da ne bom predolg.

Iz Dekanske okolice. 5. marca.

Potovaje po Dekanski županiji (v Istri) sem večeraj to-le blišal, kar se mi zdi potrebno javno na znanje dati:

S plačilnim nalogom 4. junija 1889. št. 89, je naložilo c. k. okrajno glavarstvo v Kopru gospodu Jože fu Mahnič-u, sedajnemu Dekanekemu nadžupanu, kot »linar-ju in torklar-ju, dohodninski davek v znesku 20 gld. 26 kr.

Proti tej odmeri je vložil Mahnič zdatno motivirano pritožbo na c. k. finančno direkcijo v Trstu (to pritožbo je napravil Dekanski občinski tajnik gosp. Ivan Monfreda), ali vse zastonj.

Ista oblast je z razsodbo 15. oktobra 1889. št. 18562 omenjeno pritožbo ovrгла, in v dekretu c. k. okrajnega glavarstva v Kopru 23. oktobra 1889 št. 10414 je bilo še posebno rečeno, da na podlagi §. 28 dohodninske postavje ni daljni rekurs dopuščen.

Občinski tajnik Ivan Monfreda vidič, da se je s tem postopanjem Mahnič-u velika krivica zgodila, je istega počel, da na podlagi postavje 22. oktobra 1875 mu je prosto, proti omenjeni razsodbi finančnega vodstva v Trstu napraviti druge pritožbo (Beschwerde) na visoko c. k. vpravno sodišče (Verwaltungsgerichtshof) na Dunaji, in je prevzel on nalog pritožbo tudi izdelati.

Monfreda je pritožbo sestavil, zdatno in postavno motiviral, in potem, ko jo je — kakor postava zahteva — odvetnik podpisal v pravem času tudi na svojo mesto odposlal, tako da c. k. višje administrativno sodišče na Dunaji je njegovo pritožbo vže z odlokom 13. januarja 1890. št. 30 c. k. finančnemu vodstvu v Trstu v odgovor odposlalo.

Finančno vodstvo v Trstu, ne da bi zadostilo omenjenemu dekretu, je — pravi čudež — zdaj videlo, da njegova razsodba 15. oktobra 1889 št. 18562 ni opravičena, a z odlokom 25. februarja t. l., odposlanim Mahnič-u z dekretom c. k. okrajnega glavarstva v Kopru 2. marca t. l. je »svojo lastno razsodbo preklicalo«, in okrajnemu glavarstvu v Kopru vzkazalo, dohodninski davek Josip-a Mahnič-a vnovič odmeriti.

Vprašam zdaj: Kaj bi se bilo zgodilo, ako ne bi bil gosp. Monfreda Mahnič-u nasetoval vložiti pritožbo na višje sodišče na Dunaji? Mahnič bi bil moral nolen volens plačati vse to, kar se je od njega zahtevalo. Zakaj se pa stranke pritožujejo na II. instanco, proti naredbi I. instance, če imajo biti one pritožbe — skoraj bi rekel, ne da bi bile prečitane — ovržene? Zakaj siliti človeka denar trositi pri advokatu iskaje svoje pravice pri višem sodišču na Dunaji, ako je mogoče, in bi se moglo ravno isto pravico tudi pri c. k. oblastnji II. instanci dobiti?

Ne bom o tem dalje govoril, čitatelj naj sam prevdari, kaj je prav, rečem samo, da po takem ravnanji naših oblastnih kmet, kateri ne more trositi denarja za stroške takih pritožb (take pritožbe so prav drage; glejte: nekateri posestniki Dekanske županije, hoteli so napraviti enako pritožbo na Dunaj o volilnih zadevah, in gredo za to k advokatu, znate, koliko je advokat zahteval? 300 for.!!!) more po sili propasti, ker si ne more pomagati.

Jaz tedaj, ker me to, kar se je zgodilo in kar sem blišal, prav veseli, moram v prvi vrsti gospoda Monfreda vsakemu, kateri ima kaj pri »radnijah opraviti, naj si bode v političnih, ali finančnih ali drugih zadevah, prav gorko priporočati. V drugi vrsti pa svetujem posameznim strankam, da se nikdar ne ostrašijo, ako dobivajo neugodne rešitve na svoje vloge, ampak da — ako imajo s čim — pravice iščeje na viši ali na zadnji stopinji, kjer bodo gotovo tudi pravice dobile.

POPOTNIK.

Politični razgled.

Zemljiščina odveza na Gališkem nasproti državi ni še popolnoma vravnana in ker si Poljaki od njene rešitve obetajo velike gmotne koristi, zato tudi zahtevajo, da se ta zadeva tem prej reši v državnem zboru, ko pride na dnevni red. Ali drugi poslanci državne desnice trdijo, da se imajo prej rešiti še druge, važnejše in nujnejše stvari, ker ima biti letošnje zasedanje drž. zbora bolj kratko, kakor po navadi. Ker so se začeli vsled tega interesi, katere zastopajo razni desniški klubi, križati, zato so se vže raznesle novice, da je začel »obroč« na desnici pokati, da se dosedanja edinost na desnici krha in da je postal političen položaj v državnem zboru zelo kritičen. Gotovo

bi se tega nobeden bolj ne veselil, kakor levičarji, ki vže komaj čakajo, da razpade sedanja desnica, in da s pomočjo Poljakov zopet oni zasedejo ministerske stole. Nadejati se je vendar, da previdni politiki, kakoršnih ne manjka na desnici, premagajo tudi te težave in obvarujejo državo pred kakim nepričakovanim prevratom v notrajni politiki.

V tem tednu sti zborovali gosposka in poslaniška zbornica, delovali so pa tudi razni odseki, in pred vsem proračunski poslaniške zbornice, da pripravljajo tvarino za javne, skupne seje. Gosposka zbornica je med drugim sprejela postavni načrt, ki olajšuje legalizacijo pri manjših denarnih svotah in pritrčila je tudi sklenjeni postavi v poslaniški zbornici, katera vrejuje zunanje pravne razmere Židov. Poslaniška zbornica pa je sklenila v tem tednu med drugimi stvarmi manjšega pomena tri postavje: prva dovoljuje vladi, da sme s precejšnjo denarno svoto, katero vdobi vsled odkupa propinacijskih pravic na Gališkem, tamkaj nakupiti posestva v svojo last in oskrbovanja; druga postava v nekoliko spremenjeni dosedanja davščino od piva in žganja, tretja pa vrejuje kongruo onih duhovnikov, ki niso samostalni dušni pastirji, ampak ekspoziti, kakor je imenuje postava. O tej zadnji točki je govoril tudi novovoljeni dalmatinski posl. Perič in sicer v hrvaškem jeziku, ker, kakor je rekel, ni dovolj zmožen nemškega jezika. V torek je bila na dnevnem redu postava, ki določuje, da se morajo odškodovati tisti, kateri bi bili po nedolžnem obsojeni v ječo; pri splošni razpravi sta na dolgo in široko govorila poslanca Jaques in Roser in načrt priporočala, ali vendar se zelo dvomi, da bode večina za-nj glasovala; bržkone se celi postavni načrt še enkrat izroči dotičnemu odseku.

V anarhističnem odseku poslaniške zbornice so nekateri poslanci od vlade zahtevali, da naj se naredbe, ki so naperjene proti socializmom, preklicajo, ali grof Taaffe je odgovoril, da bode vlada z ozirom na mirnejši značaj socialističnega gibanja deloma sicer preklicala naredbe zoper socialiste s tem pogojem, če bode sprejeta postava zoper socialiste, a da vseh naredb ne more preklicati, ker socialistično gibanje še vedno opravičuje in zahteva izredne naredbe.

Šolska komisija gosposke zbornice, v kateri so tudi trije škofi, je tudi začela svoje delovanje in jela razpravljati novi šolski načrt, katerega je vže lansko leto predložil minister Gauč; seje so sicer tajne, ali listi vendar vže vedo povedati, da se je vlada koj v prvi seji odločno izrekla, da večih koncesij nasproti zahtevam konservativne stanke, ki toliko želi versko šolo, ne more privoliti, kakor jo dovoljuje predloženi načrt, in grof Taaffe se je, kakor isti listi poročajo, neki celo izrazil, da naj bi klerikalci računili se spremenjenimi razmerami ter stavili nekoliko zmernejše terjatve. Zelo dvomimo, da bi bili ti listi tako dobro počečeni o vsem, kar se v tajnih sejah govori in dela; vsekako moramo čakati, da komisija objavi svoje sklepe; potem bomo še le vedeli, pri čem smo.

Kakor znano, Mladočehom nič kaj ne vgaja sprava med Čehi in Nemci na Pemske, zato so zahtevali od staročeskega kluba, da naj vsi češki poslanci odložijo svoje deželnozborske mandate, in pri novih volitvah naj narod pokáže, ali mu taka sprava vgaja ali pa ne. Listi objavljajo pismo, katero je poslal dr. Rieger, načelnik staročeskega kluba, kot odgovor na mladočeško izjavo in v tem pravi mnogozaslužni mož, da češki udje dunajske konference niso bili vsemogočni, da bi bili vresničili vse vzore češkega naroda, ko so razdvojenim Čehom nasproti stali zedinjeni Nemci iz zraven deloma tudi vlada sama. S temi faktorji, katerih mladočeška stranka ne vidi, se je moralo računati. Pri tej mladočeški agitaciji, ki bi znala celo pogubnosna postati za češki narod, je bila dolžnost vsakega previdnega češkega politika

skrbeti za to, da se vsled tega nastala nevarnost se spravo odvrne in da narodnostni prepir potihne. Dalje pravi dr. Rieger v svojem pismu: „No, moji gospodje! Če se vam zdé sklepi dunajske konference pogubni, tedaj razodenite svoje nazore v deželnem zboru, tam razveljavite popolnoma vso spravo. Nikakor pa ne zadostuje v dež. zboru drugih delo kar le sumničiti in poslance slepiti z hujskajočimi idejami, katerih ne moremo ne mi in tudi vi ne vresničiti. Tam morate tudi sprejeti odgovornost, ako ste spravo zaprečili. Kedor pa noče sprejeti na-se odgovornosti in si le prisvojuje višo pravico, da le kritikuje, ta zna tudi najboljše delo očrtniti.....“ Te zlata vredne besede vzglednega, ali hladnokrvnega narodnjaka in politika češkega, naj bi premišljeval tudi marsikateri Slovenec in se po njih ravnal!

Če v ogerskem drž. zboru ne pride pri vsaki seji do izgrediv in škandalov, je vže neka izjema; letos so se opozicijski poslanci spravili posebno nad ministerskega podedelnika Tiszo; v zadnjih sejah so ga osebno tako napadali, da jo je kar iz zbornice popihal, ker se mu ni zdelo niti dostojno odgovarjati takim osebnim napadom. Opozicija je mislila s tem omajati njegovo stališče; toda prav te dni je cesar pri nekem obedu, h kateremu so bili povabljeni odličnejši udje vladne stranke, jasno dal na znanje, da Tisza še vedno vživa njegovo zaupanje. Oggerski zbor je v zadnji seji sklenil z veliko večino, da se rajnkemu Andrassy-u na drž. stroške postavi spomenik.

Sv. Oče papež je 2. t. m. dokončal 80 let in 3. pa obhajal obletnico svojega kronanja. Pri tej priliki so mu čestitali kardinali in drugi cerkveni dostojanstveniki. V odgovoru na čestitko kardinalov se je sv. Oče pritožil čez ljuti boj sovražnikov proti papeštvu in pozivljaj katoličane, naj se združenimi močmi delujejo proti skupnemu sovražniku.

Pri ožjih volitvah na Nemškem so si socialni demokrati priborili še 13 sedežev in prav toliko tudi katoliški centrum; najbolj je tepena združena vladna stranka. Katoliški centrum, ki šteje sedaj čez 100 poslancev, bode skoraj pri vseh vprašanjih imel odločilno besedo in Bismarck bode moral z njim drugače računati kakor za časa „kulturkampf“.

Na Francoskem so imeli pretekli teden ministersko krizo; Constans, minister za znotranje zadeve, se je bil sprl z ministerskim predsednikom Tirard-om in za to je odstopil; mesto njega je imenovan radikalec Bourgeois; vse kaže, da pridejo kmalu na krmilo radikalc, in potem — vboga Francija.

Domače in razne vesti.

V. č. g. Jožef Pelicon, župnik v pokoji, je vmril dne 1. marca t. l. v 75. letu v Gorici.

Č. g. Kodrič Janez, duh. pomočnik v Komnu, je predlagan za faro v Šmarji. Bil je edin prosivec.

I. baron Deben imenovan je od ministra za poljedelstvo za gozdarskega svetovavca pri tuk. gozdarskem vradu.

Č. g. Pavletič Gotard, kaplan v Kviškem, je predlagan za faro na Šentviški gori.

A. Marizza, tuk. posestnik in znani trgovec, je vmril v ponedeljek v 69. letu.

Družba sv. Vincencija Pavla je izdala svoje letno poročilo, iz katerega se razvidi, da je tudi v tem letu napredovala. Konferenciji sv. Hilarija in sv. Ignacija za Slovence podpirali sti redno vbogo kolikor so dopuščale gmotne moči, skrbelo so pa tudi za njih duševno stanje.

Delovanje društva se nanaša na: 1) oskrbovanje bolnikov, katerim strežejo redovnice sestre od sv. Križa; 2) oratorij, katerega obiskujejo ob nedeljah mestni otroci, kjer se jim razlaga krščanski nauk; 3) študentovsko kuhinjo, kjer so se preskrbovali nekateri dijaki s stanovanjem in hrano, nekateri pa, posebno iz okolice s kosilcem o poludne. Dohodki društva, so znašali 1290 gl. 95 kr., moj katerimi je

tudi dar 300 gl. Nj. velič. presv. cesarja; stroškov bilo je 380 gl. 64 kr. Poročilo družbe sv. Vincencija poudarja, med drugim tudi, da bi se lahko osnovala konferencije sv. Vincencija v nekaterih krajih na deželi, kakor n. pr.: v Korminu, Gradiški, Ronkah, Tržiču, Fiumicellu, Ogjeji, Gradu, Cervinjanu; pa tudi na slovenski strani, kakor: v Kanalu, Tominu, Kobakidu, Boveu, v Cerknem, v Kemnu, v Rifemburgu i. t. d.

Požar v gozdu. V soboto popoldne je začel goreti v Stari gori gozd, kateri je lastnina nekaterih gorjskih kmetov. Nekateri sosode so zapazili hitro ogenj, in začeli gasiti in braniti, da bi se ne ogenj dalje širil, toda velika burja, katara je ravno v soboto jako hudo pihala, je ogenj le povspela. Novica se je hitro razširila po mestu in kmalu se je odpravilo na omenjeno mesto nekaj gasilcev in vojakov, kateri so pa prišli, ko se je ogenj vže emejil. Kakor se dá soditi, pogorelo je okoli 14 do 15 njiv gošda. Vzrok požara ni znan.

V Trstu ste hoteli dve osobi javno smrčiti redovniški stan s tem, do ste se preoblekli preteženi pust v kapucina in nuno. Kazali ste se na glavnem trgu; toda odločen katoličan opozori na te brezbožnike stražo, katara ju je odvedla tudi hitro v zapor.

Petardo je našel 21. t. m. v Trstu neki deček pod oknom ječe, kjer so bili zaprti znani petardovci. Blizu petarde je tlel ostanek smodke; deček je petardo pobral ter šel domu kazat jo očetu, ne veda, kako nevarno stvar ima v roki. Oče jo je nesel na policijo. Nov dokaz, da vlada ne bode znanim iredentovcem tako hitro prestrigla perut, ako bode še tako pomisljavo postopala.

Beda na Kranjskem. Našim čitateljem bode mogoče od druge vže znano, da vlada po nekaterih krajih na Kranjskem velika beda, valed slabega pridelka v pretečenem letu. Kranjski deželni odbor je v ta namen podaril stradalajočim občinam 20.000 gl., toda ta svota je jako neznatna, ako pomislimo, da je znašalo pred kratkim časom število stradalajočih na Kranjskem nad 35.000. Posebno pritiska beda na Dolenjskem, in ni se čuditi, da se izseljuje ravno z Dolenjskega toliko ljudi v Ameriko.

Telovadbo kot obligaten predmet misli vpeljati naučni minister Gautsch na avstrijskih gimnazijah. Povsod tedaj se hoče vtisniti šoli pravi vojaški značaj. Gimnazija bode nekaka pripravljavnica vojašnici; učenci naj bodo „rekruti“, gospodje profesorji v uniformi pa njih častniki!

„Offertoria pro festis maioribus anni. Izdalo cecilijansko društvo v Gorici. Tiskal Milic v Ljubljani.“ To je naslov knjižice, katero smo pred kratkim vdobili. Kar je odbor cecil. društva lani pri običnem zboru v Gorici obljubil, je tudi vestno izvršil. Želeli bi, da bi se te skladbe ališale po vseh naših cerkvah. G. A. Förster izrazil se je o teh skladbah v 2. št. „Cerkvenega Glasbenika“ tako le: „V krasni opravi leži pred nami partitura 19 ofertorijev, in sicer 11 za moški, 5 za mešani zbor, 5 pa za dva glasa z orglami. Trojica skladateljev gg. D. Fajgelj, I. Laharnar in I. Kokošar je nam dobro znana iz prilog „Cerkv. Glasb.“ Vse skladbe so v strogo cerkvenem duhu in v lahkem ali srednje težkem slogu zložene in se bodo zborom, ki imajo dober vkus, kmalu prikupile. Oblika je povsod gladka, skladbe so večinoma kratke, zato se jih bodo pevci z veseljem učili....“

Vrtec, časopis s podobami za slovensko mladino, prinaša v 3. št. sledečo vsebino: Izgubljena stava. (Balača) — Tobija Vitek. — Kraljičev Jožek. — Smrtne rože. — Ne kradi. — Vzpomladni spomini. — Po semájem dnevu. — Prve hlačice. — Lastavice. — Kakšne so bile prve ure. — Prijatelju v spomin. — Listje in cvetja. — Kako pojó sóvi otroci v Gribljah. — Zabavna naloga. — Demant. — Demant. — Zagovetka.

Avstrijski Lloyd je imel leta 1889 dohodkov 8.436.986 gl. l. 1888 so znašali dohodki 8.251.493 gl.; tedaj so znašali dohodki l. 1889 185.493 gl. več nego l. 1888.

Nečloveški oče. V Bösing-u na Ogrskem je nek oče na strašen način vbil svojega 9 mesecev starega otroka. Jok otroka je nevsmiljenega očeta neko noč tako razkačil, da je skočil iz postelje in začel otroka biti s pestjo; ko je vbogi otrok še bolj jokaj, ga je zgrabil za noge ter ga začel biti ob steno z vso močjo, da mu je razbil glavo, valed česar je vbogi otrok tudi hitro vmrl. Za vzrok svojega zločina navedel je nečloveški oče, da ne more prenašati joka otročjega.

Italijanska vlada je razpustila iredentovsko društvo: „odsek za Trst in Trident“ radi njegovih škandalnih namer proti Avstriji. Crispi je moral radi tega slišati par gorkih od skrajne levice, kjer sede

najhujši zakleti sovražniki Avstrije. iredenta mora imeti sploh v Italiji veliko naslombo, drugače bi ne bila tudi pri nas tako predrna.

„Prvo letno poročilo podpornega društva za slovenske visokošolce na Dunaji“ nam je došlo. Častni ud društva je prevz. g. dr. M. Napotnik, kn. škof lavantinski. Vsi doneski znašajo do zdaj for. 2259.64. Društvo vrlo napreduje. Tako se je n. pr. le v meseci novembru podarilo 16 prosilcem 130 for. Za te mladeniče bi prišli zelo bridki časi, ako bi podpornemu društvu ne ostali zvesti vsi stari udje in ako bi vsak teh udov ne pridobil več novih podpornikov, sploh, ako bi se število udov v drugem letu vsaj ne potrojilo! — Tako bomo v knjižici, in z istimi besedami priporočamo tudi mi gorko omenjeno društvo Slovence. Neredkokrat se sicer po pravici ališijo tožbe o sprjenosti vavčiliščnikov, vendar delajo slovenski visokošolci, kakor smo svedeli iz gotovega vira, večinoma pohvalno izjemo. Podpirajmo jih!

Kdo še? Ne bo jih nam zmanjkalo — kandidatov na državni zbor! V zadnji številki smo omenili, da bo buje kandidoval nekdo iz Istre, zdaj pa bomo v „Parlamentar“-ji spet o novem kandidatu za Gorisko. Znaní (!) „Parlam.“ dopisnik piše iz Ljubljane (?) tako-le: „Prihodnje leto pridejo volitve v državni zbor. Bi ne bilo tu mogoče pregovoriti dež. poslance L. Svetec-a, da bi prevzel državnozborni mandat? Bi ne kazalo deželnih poslancev dr. Tavčarja in Ivana Hribarja voliti v državni zbor? In zdaj — pozor, Goričani! — „Mož, kateri se v „Slovanskem Svetu“ bori za staroslovenske ideale — Fran Podgornik v Gorici, bi se moral privabiti (wäre heranzuziehen) ter prevideti z — državnozbornim mandatom, da bi slednjič kanonik Gregorec v državnem zboru dobil podporo.“

Res, verjamejo, ne stal bi slabo g. Franu državnozborni mandat! Sicer pa je antifona k tej najnovejši komediji prišla do naših ušes — če se dobro spominjamo — vže pred tremi meseci. Tudi tu dela in želi Gorica z Ljubljano (namreč z Ljubljano, kolikor jo je radikalna). Bomo videli, kaj bo še iz te moke... Radi bi govorili še več, pa...

Naznanilo. Podpisani odbor cecilijanskega društva za gorisko nadškofijo naznanja vsem p. n. gg. društvenikom, ki zastajajo z letnino, naj blagovolijo poslati jo društvenemu denarničarju v. č. g. Hilariju Zorn-u (Via Morelli št. 22) profes. v Gorici. Natančen izkaz zastanih letnin dobe v prilogi poslanega letnega darila („Offertoria“.) V Gorici dne 5. marca 1890. ODBOR.

VELIKI TEDEN in VELIKA NOČ,
sestavil
ANDREJ MARUŠIČ,
učitelj verstva na c. k. gimnaziji v Gorici,
vdobiva se pri g.
EDVARDU SEITZ,
Via Seminario.

S 1. marcem t. l.
preselil se je zdravnik
Dr. Ernest Frasnich
v hišo št. 14, II. nadstropje,
Via Signori.

V samih osmih letih po iznajdbi na stotine priznanj pridobila si je: **Rih. Gaertner-jeva tekoča francoska likavna mast za čevlje.** V eni minuti svetijo se čevlji kot zrcalo, ne da bi jih krtačil. Pomažejo se čevlji samo s to mastjo in v trenutku postanejo in ostanejo tudi črni in svetli saj za 8 dni. Mokrota jej nič ne škodi, da ta mast zabrani celo, da se čevlji tako lahko ne premočijo. Priporočajo se posebno valed. duhovščini, p. n. oficirjem, oskrbnikom, logarjem in sploh vsake mu. Pri c. in kr. vojakih je že davno v navadi. — Tudi konjska oprava čisti se lepo s tem mazilom.

Pošilja se prosto pošt: 2 skl. za 1.30, 6 skl. za 3 in 12 skl. za 4.80.

Kemična tovarna **RIH. GAERTNER**, c. in kr. vojni oskerbovalec, Wien, Giselastrasse 4.
Prodaja se pri večih kupcih, usnarj. h in čevljarjih. V Gorici ima zalogo: **EMILIO GENTILI**, Via Signori.

Goriška okrajna blagajnica za bolne

preložila je svoj vrad v Via Municipio šte. 13, I. nadstropje. Vradne ure ostanejo nespremenjene, t. j. od 9-12 zjutraj, od 3-5 popoldne.

Vozilni listi

AMERIKO

Kralj. belgijski poštni parnik društva
„Red Star Linie“ iz Antwerpen-a
naravnost v

New York & Philadelphia

priznan od visoke c. k. avstrij. vlade.

Pojasnila daje:

priznana zastopstvo

Ludwig Wielich

in Wien, V, Weyringergasse 17

ali
Josef Strasser

Speditionsbfr. für die k. k. Ost. Staatsbahnen in
Innsbruck.

Štev. 54
Op.

Oznanilo.

Ravnateljstvo zastavljavnice (**Monte di Pietà**) ustanovljene po grofu Thurnu v Gorici naznanja, da bode dne **10. marca 1890** in naslednje, **javna dražba (kant)** neredenih zastav IV. četrta leta 1888 t. j. tistih, ki so bile zastavljene meseca oktobra, novembra, decembra 1888i
V GORICI dne 7. februarja 1890.

PRODAJA PAPIRJA

Tiskarna Pallich

v Gorici — Travnik 6

Prodajam po najnižji ceni vse, kar je potreba za pisanje in šolsko rabo. Tiskam knjige in drugo. Imam v zalogi tiskovine za občinske vrade, šolske, molitvene knjige, liste ilustrirane in za modo, slovstvena dela vseh strok.

Tiskovine vsake vrste se oskrbujejo točno in najcenejše.

Nadejaje se mnogih naročil se priporočam z odličnim spoštovanjem

J. Pallich.

Peronospera - škropilnica

po Allweiler-jevem sistemu.

Toliko javni zavodi kot zasebniki priznali so te škropilnice kot najboljše in primernejše za škropljenje terti proti peronosperi ali strupeni rosi. — Posebno

jih priporočajo še njih pripravnost in ročnost pri po rabi in nošnji. Ker so iz take rude, katara ne oksiduje so tudi zelo terpežne.

Natančneje pojasnila o njih rabi in ceni podaja edini založnik

GEORG HENKEL

na Dunaji, III Sechskrügelgasse šte. 16.

Dobivajo se vže zdaj v nekaterih boljših prodajavnicah železa.

Če bi jih hotel pa še kdo imeti v razprodajo naj se oglasi.

